

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลไผ่ขวาง
องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง ผู้ที่มีภูมิปัญญา มีองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการดำเนินชีวิต สังคม ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับมีความศรัทธาและความคิด วิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง จนหลอมรวมเป็นแนวความคิด มีการแก้ไขปัญหาที่เป็นลักษณะของตนเอง สามารถพัฒนาความรู้ ปรับปรุงจนเกิดทักษะและความชำนาญ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับยุคเศรษฐกิจพอเพียง และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้กับชุมชน เชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเทคนิคการตัดสินใจ ผลิตผลงานของบุคคล อันเกิดจากการสะสมองค์ความรู้ทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอดพัฒนาปรับปรุงและเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดี สามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึก ที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาคำถามในชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย ความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ความต่างกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ **ภูมิปัญญาไทย** เป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยรวม เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ส่วน**ภูมิปัญญาท้องถิ่น** เป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับท้องถิ่นซึ่งมีขอบเขตจำกัดในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาไทยเป็นภูมิปัญญาไทย ในขณะที่ภาษาอีสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ผู้ทรงภูมิปัญญาไทย หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาหรือเป็นผู้นำภูมิปัญญาต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์จนประสบความสำเร็จ มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญสามารถเผยแพร่และถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของภูมิปัญญาในแต่ละสาขานั้นๆ ให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

ความเหมือนกันระหว่างผู้ทรงภูมิปัญญาไทยกับปราชญ์ชาวบ้าน คือ บทบาทและภารกิจในการนำภูมิปัญญาไปใช้แก้ปัญหา และการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่วนความแตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับระดับภูมิปัญญาที่จะนำไปแก้ปัญหาและถ่ายทอด กล่าวคือ ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยย่อมมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาระดับชาติไปแก้ปัญหา หรือถ่ายทอด หรือผลิตผลงานใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติ โดยส่วนรวม ส่วนปราชญ์ชาวบ้านมีความสามารถหรือภารกิจในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นไปแก้ปัญหาหรือถ่ายทอดในท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตร กับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตรเป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่ม หัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดย เน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึงความสามารถในด้านบริหารจัดการด้านการสะสมและบริกรกองทุน และธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความ มั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม หัตถศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการด าเนินงานด้านต่างๆทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษาทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	นางสมศรี จันทรวงศ์	จักสาน	๑๕ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๒	นางกันยา เมฆดี	นวดแผนโบราณ , จับเส้น	๑๑๑ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๓	นางบัวคลี่ คชวงษ์	ขนมไทยพื้นบ้าน (ขนมกง , กระจยา สารท ข้าวเหนียวแดง , กาละแม)	๑๘๕ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๔	นางสมหมาย ธีระแก้ว	ตำข้าวเม่า	๓๐ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๕	นางอุบล อาจคงหาญ	จักสาน	๑๒๙ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๖	นายเสนาะ ป้องคำ	กลองยาว	๑๐๔ ม.๖ ต.ไผ่ขวาง
๗	นางมณี สุดโต	ตำข้าวเม่า	๑๐๐/๑ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๘	นายสว่าง อุพันธ์	เศรษฐกิจพอเพียง/ไร่นาสวนผสม	๓๐/๑ ม.๕ ต.ไผ่ขวาง
๙	นายนิติ อันพงษ์	ทำบายศรี สด -แห้ง	๑๗ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๑๐	นางสาวสุกานดา กุณาวงศ์	ขนมไทยพื้นบ้าน	๑๑๓/๒ ม.๕ ต.ไผ่ขวาง
๑๑	นายบันเทิง อันพงษ์	จักสาน	๑๗ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๑๒	นางนัยนา หงษ์ลอยวงษ์	งานประดิษฐ์ต่างๆ จักสานวัสดุเหลือใช้	๑๔๔ ม.๕ ต.ไผ่ขวาง
๑๓	นายไสว วรรณสร	งานช่างไม้ประดิษฐ์	๕๔/๓ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๑๔	นางอุบลศรี มุกสิกภูมิ	ขนมไทยพื้นบ้าน	๕๗ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๑๕	นางสาวตรีรัตน์ หงษ์ลอยวงษ์	ขนมปลาแนม	๓๖ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๑๖	นายอุบล มูลจันทร์	หมอดิน , เกษตรพอเพียง	๑๑๘ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑๗	นางเสนอ มอญโพธิ์พาน	ขนมไทยพื้นบ้าน	๑๖๖ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๑๘	นางนันทา อ้นพงษ์	ขนมไทยพื้นบ้าน	๑๗ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๑๙	นายปู้ย ป้องคำ	ดนตรีไทย , บรรเลงศิลป์	๖๒/๓ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๒๐	นายอิทธิกร ป้องคำ	หมอยาสมุนไพร	๖๒/๓ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๒๑	นางจำปี ผิวฉนวน	ขนมไทยพื้นบ้าน	๑๕๓/๓ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๒๒	นางแม่น มาลาวงษ์	มัคนายก , สานกระจาด	๑๔๖ ม.๓ ต.ไผ่ขวาง
๒๓	นางสุชิน แก้วใหญ่	ตำข้าวเม่า	๑๒๙/๑ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๒๔	นางสายนต์ ศิริรุ่งโรจน์กุล	รำไท่น	๑๗๑ ม.๓ ต.ไผ่ขวาง
๒๕	นางพินิจ สุดโต	ตำข้าวเม่า	๑๑๗ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๒๖	นางนฤมล ใจประดิษฐ์	ตำข้าวเม่า	๑๘๑ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๒๗	นางเรณู ธิกุลวงษ์	จักสาน , สมุนไพรไทย	๔๔ ม.๓ ต.ไผ่ขวาง
๒๘	นายบุญธรรม เนตรอรุณ	พิธีกรรมสงฆ์	๑๒๐ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๒๙	นางศานิต สุขคง	ขนมไทยพื้นบ้าน (ขนมกง , กระจยา สารท ข้าวเหนียวแดง)	๕๗ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๓๐	นายถวัลย์ กำมอญ	พิธีกรรมสงฆ์	๑๔/๑ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๓๑	นางสัญญา พงษ์ศิริ	รำไท่น	๑๖๘ ม.๓ ต.ไผ่ขวาง
๓๒	นางลูกคิด สุดโต	ตำข้าวเม่า	๑๑๘ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๓๓	นางนิ่มนุช แก้วเกษ	ตำข้าวเม่า	๑๙๓ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๓๔	นางลาวัลย์ เต่าทอง	พิธีกรรมสงฆ์	๓๖ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๓๕	นายบุญส่ง เขียวดี	พิธีกรรมสงฆ์	๕๓ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๓๖	นายเฉลียว เฟื่องจำนงค์	ยกศาลพระภูมิ , ลงเสาเอก , พิธีกรรม ทำขวัญ	๕๔ ม.๔ ต.ไผ่ขวาง
๓๗	นายวิลาศ สังข์ภากรณ์	จักสาน	๘๓ ม.๒ ต.ไผ่ขวาง
๓๘	นางชบา จำปาพา	ขนมไทยพื้นบ้าน (ข้าวเม่าทอด)	๒๐๐ ม.๑ ต.ไผ่ขวาง
๓๙	นางวรรณิ์ มูลพันธุ์	ภาษาลาวเวียง	๗๑ ม.๓ ต.ไผ่ขวาง